

پيشه ورگه

خورشیده بابان

گيفاراگه کوردستان

شه هیده له نون رۆزی داگه مانه
گه نون زور سهختی ديله نون شکانه
بون (يا مهنی) خونونی شه هیده
بون خه رده ل و گه ماری په زانده
فاجی رونی وونان کرد ، دهی باهنگاونین
هه موز شه مگ به دهک بون ، راونین ،

کتابخانه
کتابخانه
کتابخانه

پشمه رگه

خورشیده با بان

نیمانی ۱۹۹۳

گورستانی میراق

شہید ہاوار نوری حلاو

کورتسه با سیکسی خوم .

کچی روژون بگی عبد الرحمن بگی محمد بگی حاتم بگر شامسه
زیرینه باهاتم له سالی ۱۹۴۲ له شارن شیروشیما کمنی کوردستان
عده بجهی شه هید لهم جیهانه جهنجاله دا چارم هیل هیناوه باوتم به نای
دایکی خویسه (خورشی خانی رهباتی) نای ناوم ثا فرشتکی سوار چاکو
قازا وهه ل کورتوی سردسی خوی بووه باوکو من کچی زور له کور زیاتر
خوروشتوه بووه به یانزه دایتم وماندو بوونکی زور من بهرشم هیناوه
بووه به یانزه دایتم بهرشم هیناوم شکر بهاتایه دایتمیک نختیک چاوی
بهیشایه یان نغوشی بگوتایه به زورترین کات دایه نیکی کدی بو پیداکردووم
بهسرحیک شه دایتمش لهش ساغو له خیزانکی پاکو باش بوایه جگه لهوش
به بهخیرکردنی منوه عمر به بیرکردنوهی خوی و همت کردنی من به هیناویکی
باشرو له یهکی چاکی خوی دایاوه بووه عمر له زور منالیهوه به همتیکی زور گرم و
کوروه هیناویکی به هیزوه شه چمند شامیش نه بووه وهک له هونراوه کسه را
شاماره ی بو کردوه ه هونراویکی نیشتمان بهرهراندی زور به سوزی بودانیاوم
که له یهکم بهرشم را له سالی هزار و نوسید و شست ونودا چاپم کردوه
به ناوونیشانی (دیاری و یارگار) به هونراویکی خوم وهلاصی هونراوه کیم
داوتنوه وه هردوو هونراوه که له دیواندا واته لهو نایله کیه دا چاپ کراون
چاپ کراوی (۱۹۶۹) باوکی من لنگدن بیجاننوه و نزلی ره به کیم و
نا هوارزانی ثا فرمت را نه بووه ه لهو بهروایه دا بووه که گله جار ثا فرمت لیه
بیار لی هاتوو به توانا تره ضروروشی شکر بهروایان بدلی هاتوی ثا فرمت
نهیت ه نهی چون بهروایان به روله کانیشی چون بهروایان به خومان هعیبت
ثا فرمت بو به بهروایکی به هیزوه له گوره پانی ژاندا هردانه کار نهکسات ؟
هی گومان ثا فرمت سمرچاوهی هیزو سمرهزی به شیمی گلهی کورد به ثا فرمتی
چاک گره و دهینه بهتایهت شیمی کورد ه ثا فرمتان به پاکی و رهوشت
جوانی هیزوو به جیهانی ناساندوه ه ثا فرمتی شیه خوی له خهداروشت

جوان و بمقتوانا و بدرزه و نك به زور و چو ساند نموده لام را خهگم چاوی تهر
 خواردوی تصاع و دستنی زور زه عراوی و چپهلی روزنی چاو پرس و زور سووگو
 مهر شووو روو سوا ، له خالیم را شو باوکی لمن سفندوو منی خسته
 دهر یایکی پر له خالوی درنده و دژواری زور سامانکی و سمر سوور هینه ر
 نموا بزایم شو نه صامت و دژواریه لغزانی کس را بهدی ناکریت ااکوری
 مای غوم پرزانی باوگم که چو نتموه سمر دایکیکی تیجگار دز و ناعسواروو
 بهد کار که نه نانت کچی خویان که مردووه به بهله حاشایان لی کردووه و
 ورتویانه شه کچی قیبه نه بووه ، بو شهوی مال و ملکی بهر طالی کچه گهی
 خویان نه کویت جا شه دسته چپهله باوکی منی بوداگیر کردنی سامان و
 ملکه کانی و شه عید کردوو له زمانی داور دستگای پاشایتی بوگنند
 و بهرتیل عمر نموو (ووستنی کیان) جی بهجی بووه توتر سمر یا هه ر
 نموو روزانی زیان و له من نه بار و خالو بهر ا هه سوو شتیک شتاره زور
 بهدوانه ا هه سوو رگوتیک و ووزمن و دژواران هیا تروه ته پیشهوه ا ا بهلی له
 هدر شه عید بوونی باوگم را بهرامالین و داکیر کردنی ملک بهلای خویان را
 هتیک له خزمانی کیش به زور زانی و خیل بازیمان سوور هتند بوون و له
 لانی و پولیس و پاسهوانی رزگاریان بووه و بوون به بهنگزاده و عقتا شیتاش
 روزگار یاریانه ثای له روزگار چمند ههله و نایی نایه .

لیترنی بی به عمره وی بهش له خوشبوستی و بهتنگموه هاتن و چاودیری
 دایکو و نامک و براو باوان ، منی ماف خوراو و ثاواره ی سختترین ریگهی
 زیان بهد دیزایی هدر نموو روزگار له روزگاره زور رهش و نا هه سوو
 بوور دستانی سووتارو دابیزاروم دانهیا عمر بهک تاقه کسبیم هیهک دلسوز و
 بهک خهستوارم بهدی نه کرد دستیکی هارکاری کردن نه بووه زور زور بهکمی و
 بهرینموت و بهد بهگین نه بیت لنگل شه عه سوو کاره ساتان هیش را لنگل
 همزاران چهره سهری و نه صامت و چهورا که روزگاری زور دار بهسرخ سوو
 وولاته کندا هینا ، همرکه توزه نانیکم پیدا کرد خوم بی خوم جا من
 به کول و زور بهگرم و گوری و هدرانه و زور زور به بهری و به جوانی
 لهسره حسابی پارووه کچی دسی خوم به دم زور کسهوه چووم و له خزنی ننگو و

د وور و له خهلكي بېگانه و له بهرني كسي زور كسم كړد به كس بهلام له زمان
 بهلاره نه به كس د مرجون نه به نيوه كس ا له راستي دا زياتي ضمانت به تر
 به سرفزاني من زور زور بهو خورگه ماوم نه بهو باس. عمره كېنم ا به بهر كې
 زوردا و ترسناكو سپلې و خرابي به كېاندا . تهخته روو و نهدر. ضمانت به در ا به
 تازاري زاي كوردستان ويران و به خون و بارووت شيلراوه كېم له سرفرو به ر
 به مو تازاري هوزامانويه ا ، بهلام تا نوكي تون پولايني بيرو و بهرراو
 بهوا به خوبون و همزي بهرز و به تواناي نه بهزي و چاك سني سختي مستم
 (نه كليت) و بهيج بهر عهيك به دي تا كريت و بهر تاد بهيزاره كوسي مستم
 تخت بهكات و كارواني سرفروتن بهي گومان بهر همي بهكات و گونك بهر به له
 بهنگاندا داري عيوا بهروين و لغتاري كيدا رووناي بهدي بهمين و .

۱۴ - ۲ - ۱۹۹۲

خورشیده باهان

بهار

به عروه به به پيوستېشې د زمانم له گول ياد كړد نه به به كې باوكې بهرزو
 تازېم را و جهند د بهرېك له هونراوه كې بهرزي و بهك د بهرېك له به و بهلام
 دانه به كې خوم به بهرزي به به كې بهك .
 هونراوه كې بهوكم له بهر شيون هونراوه ي شو سرفرو به .

گولي تالم و بهرخي كالم و خورشيدې بهريالي شو
 شيون گزنگي هيوامه خوشترين خيالو بهني و
 عملت به رولې جالاکم (دري) و بهيشو بهردي بهني
 به لگري بهرزي ساسنكم ا له بهياتي كوردي بهني و
 خومن شاعير نيم بهدي من تو بهيناته بهر ووتن

- پیشکش شماره -

له پادشاه عمر پرواو عمرگیز نهیتموه وهك له بیرم بیت پیش شهری سرا
کوژی بو کتدیگی ماموستا (شیراهیم محمد م ژانی گهل) گهشته دست ،
نابیه کیش تیار ابو له نامه کهدا نووسرابو پاس ریزی زورم بو نافرمتی گهوره و
گرانی کورد ، نافرمتی روشنپیر مانای کوهلی روشنپیر مانای سیلقتی سرکوتوه ،
هه رکه راهی روشنپیریو زانیاری نافرمتی گهلانم بهرچاو شکوت کچه من
راهی گهلگاتیان شکن و بهر عمی جوان جوان و پر سووریان پیشکش شکمن ،
له ناخی دلهوه خوزگه دهخوایم جوان و پر سووری نافرمتی نیمه
کورد پیش به چاپ کراوی بهر دست بکوهت ، له خوار نامه گهیشه نوسرا سو
بارزانی و شیزا کرا بو ،

همچهنده روزمانی موسای شوشی تازان خواران کالی کورد ، نه هرست و
جسپاوانان لئاو شورسه کهماندا دروست کرد ، وه شو کاره ساته ترسانه بیسان ،
بهسر هینان اگلی جار بهگویی خرم هم بیست ایمان و ده دله کهمان له
لهشکه جیا کرد وه شتر نهمانی (له شه کیشتر) زور تاسانه و دینده نابات ، به سلام
زور سواس بو یزدان و هوشیاری و دلیسوزی سر کرده روشنپیر ولی عاتوو
قارمانه کهمان نیمه زور به شیزترو شیرین ترو ووریا تر دله گهوره کوه
لهشه مزنده که بهگیان گرت هوه ، وه تیکرایش شورسه کهمان شوشی گهلی
کورده و دله که یه گهرونی پتوو دیموکراتیمته ، جاوا لیره شراکتی خیرمتی
منش بهر عمی که پیشکش بهگیانی پاگو همیشه زیندووی سرکه بارزانی
بکم و بهلیم سرکوتی ن بارزانی بارزانی سرکوتی ن ،

ثبتی گله کمان به سرریه ساواکمان به لی ثبتی ثبتی گله کوری خاوهن
 میری خوتانین بزی همزی گله و بزی تازاری و ده سره ده تازاری بزی بزی
 بدره مانه کورد خاوهنیتی می همور کوره له همور کوبیه ک بیت و هاورازو
 هاور تازاری همور چه ساره بیه کی جیهانین و تازاری سر د بزی تازاری
 بزی . .

خورشید، بابان ۲۳/۱/۶۶

ویدی سوم سالی ۱۹۶۸

— بیت مهرگه م —

چام کرده هوه خوم دی بیت مهرگه م
بیت مهرگه ی زیگی ساینکی و سیر شه م!
چواردهورم دور کهل و ژیر به م گرکان بووا
عهر چاوم شه دی پر له گریان بووا
کانیارم شه دی تاوگه ی تال بووا
مروم شه دی بی لاق و بال بووا
لانگم شهینی بی گرو گال بووا
بلهلم شه دی زمانسی لال بووا
کاه لم شهینی گیانی برزا بووا
مه لم شه بینی بالسی سوتا بووا
به عارم پایزا پایزم عهن بووا
رهو بوو کهنفال بوو و تارای بووک رهش بووا
منالم شه دی بیاری بیرو بوو
رهی قوتابخانه و مالی لسی بوون بووا
چدم شه بینی له ناو گوردا بووا
باخم شه بینی له شهپوردا بووا
شاخم شه بینی رهش پوس وستا بووا
تاگم شهینی گرزوی تا سا بووا
تهنانت (ماریش) ، زبراندی و بوون
شهی به له عنفت بیت ، ژینو ژیر دستسی ،
خه لک زور سدرسام بووا عهر سدرسام تر بوو
عهله جهم بینی له بدر (حوشتر) بووا
به عهله داران به گهرم شه گهران
بوو عهله بجه بی ، واک تاوان بووان

خهك كه سي شمري همن شام شمرد ا
 چون پيشمرگه نيم چون ناهم به پسر
 جيهان له ناستم زور كهروكاس پسر
 نازانسه كان گشت هي دهنگوباس پسر
 هدر چونكه كوردم هيچ نماندم دي ا
 ها گيانم پيشكهن روزي شازادي
 شوخي مني كورد ميري كه بينم
 دهك ياخوا راست بي نهك خمو بينم
 گولي سهره ستيت وا هاتونسه دي
 گزنگي نالي خويني شه عيساي
 به كورده همل سه راپيره هملسه
 سو عيناك دي كارهكه به په لسه
 خاويني خوتيت چاك بزي بي پساك
 هلمزه عمواي بي كيمواي وپساك
 كوردستاني نوي بينره پسر هلم
 نما قده غبه و كويله و ستهم
 سركوت عمواي كورد زورداري بهزانسه
 كارواني شه هيد و ديارى خوي گمانسه
 بايي زره زهنگ دهنگي لاي لايسه
 هدر شهوه و روزي تازه له دوايسه
 تا هم پيشمرگم شهى ناوانه كهم
 ميزو مشخهلي ربي خه باته كهم
 شاره گي ژيني ههموو كه ليكسي
 بزي كوردستان بزي سه ربه ستسي

۱۹۹۲/۱۰/۱۸

ووتو ویزی من لہ گھل

(شارا) را

رکھ لہ و بیسر ورد
 دیدہ نیست کسرد
 تھار شپڑھی زاسر ہسارم ا
 سہیر کہ تم زامہ جھنڈ زامو تیاہہ !
 بہ پیلو خیرینو ، شہ دیدہ سہرڈوشن
 دہریاں پھڑارہ ، چون کور ووینتی ون
 مہووی ژان ٹکاک ہو کورستانہ !
 ہویہ ہرینہگان ، لہ لای توخس دیسارہ
 پچ وک شورہ ہی گھردن وک ٹاسک
 کہ تازہ عمل دی لہ سہ ربالام ہو
 سہرچاوی (شہری) وک عملہجہی جوان
 لہ (قندہ فہری) لای سہرچاویگان
 وک تھارہ زورور خاومن بہ عہری زورہ
 تھگہیشتہ تھوی تھم زانی عہمول
 تھم (ٹوتونویہ) ، ا ہدکی دراوہ
 سوچدہ ہو ویندی دژواری ہرین ا
 تیا بہ دی ناگریت میژووی روزہ لہ لہ
 ٹاٹرت سہ رنہگون ہفروشیت فضال
 ساوا لہ جی (شہر) ، تھجی ہڈراتھوہ
 بیندی عہلقت و عہول ، وراہہ رین ،
 نہ پنکی (پلنگ) ، تھچریکھو ہسازہ
 گورہ بہ کومہ لہگان ، تھگہ رین ہسپان ا
 نازداران ویلی کوچھی شارانن ا

شارا کجسہ کسورد
 خوش عاتیت چاک ہوو
 دہروون زور پره ٹیجگار خہم ہسارم
 تھنیا فھرہنگی ژینی کورد وایسہ ،
 عیشتا بہ زورجور تھمان فروشنا
 جا ہویہ سہیری دنیای دلی من ،
 لہ تھوقی سہرم تا پنجدہگانہم ،
 تھارا جوانی (مہشک) ، ہدیز ویدگارہ ،
 نھرم و نیان و لہ سہ رخوو ناسک
 چار وکھو مانگی شہرو یو سہ رکھو
 ہیر و ہروا ہدیز وکھو عہورا مان
 رنگ وک شہنالی پرسوزی دہستشوان
 خوو رھوشٹ شیرین ژیری فھرہ جہورہ ،
 ٹاخ خوڑگہ (شارا) ، تھغریم ہد ووبال
 دھتو تھاشا جی نہ قھو ماوہ ا
 بہ جلی سھوز و سوور تھشبی عمل ہرین
 قانونی شوی فوگ ہوستحیلات !
 وولاتی ویران سہللتی تھنفسال
 خاومن مال ہو مالی ، خوی تھرواتھوہ
 شارا ، شارہ کھی شیرانی دیرین ،
 ٹیستہ جی ماوو تھنیا و ہی نساہ
 خہ لکی تھم شارہ وک ر ہیرسین کوان ؟
 تھوانتھیش عمن عہوار ویرانن

ووت ویسز له گهل سه یسدای

عمیشه زیند وو

پالهنای بیرو نه بزین . . تا همتا بهرز و بهیر نه چوو خاوند عمل ویستی
 مردانه نه گور و سوودی خونویست و ماموستا صالح یوسفی عیڑا .
 ماموستا جاریک نهالیکی کورر تا بی ی که یستم له برما مـرر
 به راستی زور پیم ناخوش بهوو چاک بوی گریام شینم بو کـرر
 که چی ووتیان نهالی وا . . . . . چی په شینی تاوای بو بکـا
 باشه یا دیوو نه وین سه یسدا شهی بهریت نهال نه بوویست
 بویت په مەرکزده و ماموستا . . . . . شهی بو نهالی عمه له بجـه
 بیوتا . . . . . همتا تاخویشکی مروف چی بکـا
 بریا نیسته چاک نهت زانی چی چی عمیه له ناخسی دل دا . .
 که ی دل وایه . . . خوده ریایه له نار دهریای خرنیش دایسه
 مامو بخدم یاری تیا نه کـا دار دهر بویدک گرتن نه بسا . .
 له کوردستاندا عه رایسه دهریا شه پولی خوین شه دا
 نهک دهر نهالانی عمه له بجـه کیوه گانیش تیا خنکـا
 شالوی " فوگ مستحیلات" هوج تاوانیک نه ما نه بکـا
 تا شه بهر ده گانسی عاری هزار به هزاری قـووت دا
 باشه نه نیسته هوجی وایین بو ونک کهوی بره برایین ؟
 بو واستین . . . ؟ دهر سه ر قالی خو په رستین
 تا بهم جوره به عیوای چیین؟ چی " نهغالی " له بهیر بره یین ؟
 دهر گورگه و له پیستی مردایه . . چونى بویت وازی نهکـات
 روزگار دهر روزی خوینتی گیرفانی شه وازی نهکـات
 دهر ماوانه " دوزخ " تـاودن گر له دار و بهرد وو تـاودن
 دهر مرد " ماشا رمزی " خـم چ پیکولیکی گرتـوو . . . . .
 نهک من که خسر ناکم به تـو بدریز یشت نهت بیستـوو

تاملات و تاملات (تاملات و تاملات)
تاملات و تاملات (تاملات و تاملات)
تاملات و تاملات (تاملات و تاملات)
تاملات و تاملات (تاملات و تاملات)

سه کمال سعید صالح یوسفی را

(روون کردنهوه یسه ک)

لیره دا به پیوستی د زمانم لنگل ریزی زورم دا بو ماموستا (یوسف
الحیدری) لنگل سویاس زورم دا بو هستی به ریزی که له یه کیک له ژماره کاسی
روژنامه عیراق دا ، که له بهرواری ۱۴ / ۱ یاری سالی ۱۹۹۱ دا له به شه
عهده یه که ی روژنامه کهدا به ناوونیشانی (اصوات شمیره کوردیه) الشعرة
خورشیده باهان که شمیرکی منی کرد بوو وات وهرگیرا بووه سه زمانی عهده بی
(العید) جهن ، که له شتافه کوردیه وه واته روشنبری کوردیه وه وه ری
گرتبو دووباره لنگل سویا سو ریزی زورم دا بو ماموستا یوسف حیدری به پیوستی
به نهم زانسی نهم راستیه روون بکته وه که له کاتی خودا رهنهم لهوبلا وکردنه وه یه
عه بهو لنگل ریزم دا بو نهمانیش دوو عهده یه جیاواز له یه گیان له
عه ره که ی چه ند دیرگیان دا بوو له یه ک ره کو یه ک عهده یه له سه ری
دا بوون وه گه لیک عه له ی زه تی تیادا به دی ده کرا ، له راستی دا نهم
عهده یه (جهن) له سالی (۱۹۸۱) به عوی شه عید بوونی ماموستای
نه مر ماموستا سیدا صالح یوسفیهوه دام نا ، وه عهده یه عهده یه (عهده یه)
وه عهده یه (نهمیشه) که عهده یه عهده یه کان له دیرانه شمیره کهدا ،
(داره یه) بلا وکرانته وه عهده یه ماموستا سیدا صالح یوسفی (ماموستا)
لنگل سلاوی گهرم دا بو گیانی به رز وپاکی

تیبینیسی . — ماموستای نه مرو عمه میشه به رز وزیند وو " ماه سه ژار"
 پیشه کیکه کی بو دیوانیکه منیش نووسی، ناوی دیوانککه
 "ریاری من بوو بو پیشه رگه " به داخوه به عوی پیلا نه
 به دهکی "جزائیره" وه له شورسه کهمان و شو بهر عده می
 منیش که برا بوو بو چاپ کردن له ناو چوو . به له حونه
 دهره وه پیشم را دیوانیکی نه نم له رهنابه له پندا له ناو چوو

سرودی من

بو پیشه هرگه

دهنگاتوو و زهردار به زین	شهی پیشه رگه می نگرنگین
توو روزگارست و توده روانیت	لیزگی روزنایکی زیندانیست
هاواری کوردی کسانیت	توو تازانس و دهنگوباسیت
عیوای سهواری سووانیت	چروی باخی به جی ماریست
سنگرست و نهخشه بیت و سنووریت	عهلوی کوردستانی سووریت
مدالییای و گهرنی شاخیت	سه ری بهرزیت توو بهیداخیت
لاپرهی دامتانه کانیست	تو دلی زیندروی زهمانیست
میژوی کورد و کوردستانیست	تو پیناسیت و توو ژانیست

۱۹۱۱/۹/۱۲
 به گره جو

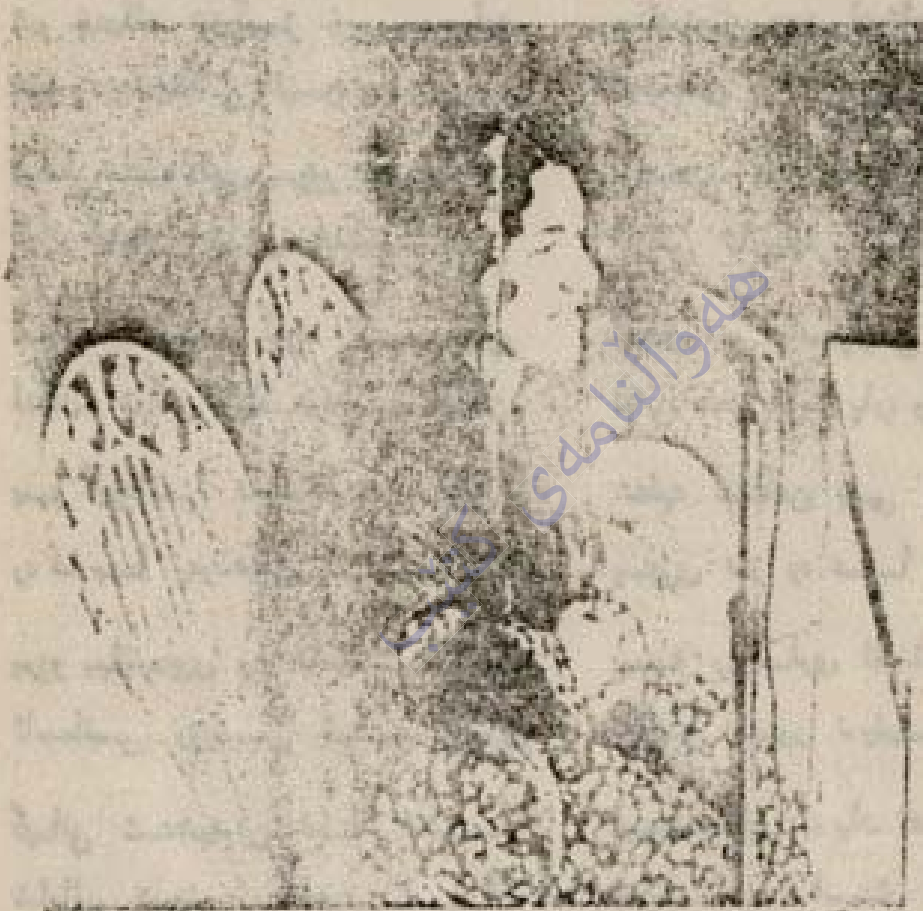

پوشنگه شه . بو خوشگی خاوهن مهلوست خوشگه " ناعیده نوری " مهله بجه یسی

گنت زامه کانی . . عینایه وه سو	داده عوداده . . فرموسکه کی تو
سویند به رایگان و لانگی سه رنگون	سویند به گوره سه کومه له کی " سعدون "
سویند به عهزاران تهری به جی ساو	سویند به تهلان و تهلاری روو خاوا
بی خاوهن کهوتوو له کوجه و کولان	سویند به پهرجه سی خاوی منالان
میشکی پژاری ساوازی بی تاران	سویند به کفاسی بهر دست شهمنه گان
سویند به شورش دیرینی به مرزان	سویند به دلیری بهر ده قارمه گان
شم " زامه " قووله عیج نایبات له یار	سویند به شه عیدان سویند به صابار
روزگار کون شه بیت . . شه هدر نازیمه	تازار شه شه تو . . شهندازه یسه
سویند به شورش . . تازهی به کیتی سی	سویندم به شه شه ر به نور دایه تی سی
که تاگورد کورد بیت ناچیت له یار مان	سویند به نه بهردی مهلوته ی گهرمیان
سویند به تارهقی مه ردی نهو چه وان	سویند به خاوهنی و بهرزی رهنجی شان
یا له ناو شه جین یا سه شه که وین	له ری را دوهری شه روین نابه زین
زامیکه شه رگیز پر له کسه و سو	داده عوداده . . فرموسکه کی تو
هدول و کوششمان بو چاک بوونی بی	بی دست له ناو دست به کمان بیر نه جی
تا روزی بی خه شو هدل دی شه جگاری	شه روین کول نادمین له ری رزگاری
شهین به شه شه دل بو شاری کهرکوک	داده عوداده به مهله جی به سورك

بیتا و بیات

بیتا و بیات ... بیتا و بیات ...
بیتا و بیات ... بیتا و بیات ...

بیتا و بیات ... بیتا و بیات ...
بیتا و بیات ... بیتا و بیات ...

۱۱۹۲/۴/۲۵

فوشه شاد ، نوری

منالہ گمان

<p>ہو تھوہی نھنوسن . . کوردستان کوردستان بنووسی لہ نوسی میللہ تیک چون لہ نار تہ ہسری نھختھی روزگار ہون تھکیشی درختی عیوا ہرعم دینسی قویشی تاریکیش نامینسی تھوہی بی دار وہی دھرممان تہ . . تہ ناپتہ پارہ و سامان عہلہ تھکن ہسی پشورودان پوزی دز وہ عا تھ شکینسی ہسہ روزگاری تھ نامینسی ژباتی نوسی دینتہسہ دی تھصاحہگان لہ یار تھ ہسہ شوناسنامہ داپہتر تھ کسا</p>	<p>منالہگان پنجہگانتانیاں عمل ویران ہوجی تھتر پنجہ تھسی . . . تھو خیمالہ عھرگیز خاااا عہر پنجہگانی تھوہی ہسہ تھشکی عہ تاوی سوور عمل دی کورد کیمیاوی نای خنکینسی تھوہی ستردھی کورد قسبران لہگل ترکی سہنگہرہگان ہو کیرفانی درندہگان وہ تھ ہا پردہگان تھ فرینسی ہروو بیانسوی بی نامینسی نامانی رووسی تھازادی گیانی تھعیدان شار تھکا شاہالی زہرنسی چہسا</p>
--	--

خوشیدہ بابان
 سلیمانسی / بہ کرہ جسو

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم

— گورام —

سه رسام مابویت ا سه رسام مابووم	له به ردهمت دا وه ستا بووم
ئینجا سلاوم لسی کوردی	سه رنجم دایت زور به ووردی
دیبار بو مابوستا نه ت ناسیم	که چه رویشتی لیت نه پرسیم
تاگو نه ت ناسیم نه سرور تسم	بو به شاتم شویت کونسم
فر مووت ئای ه چون بو ندم ناسیمت	جا شله ژاییت ا به لام زان بویت
نه ت زانی کیم و خه لگی کوی	به بالام بو شنسروی
لی ی عمل ما بلیمه و بو سوا	که دیم لانیه دیرینی تسوا
دسته وه ستان بوون وه ک ضال ا	زلم و خورمان سیروانی زال
نه هیچ فرمای کدیت تانجه به رو	نه ئای سیروان داری دا ا
به لام ریگم لسی وون به بووه	شهویت مهر بده مه وه
شاره گهی من بو کوی چوو	له ری کا کیشان نه پرسم ؟
نام ناسیت ه ط که ره نه نام	جا بو به وه ها گورام
کزه ی ساردی بهر بهختی بوو	مهرچهند ژینی من سهختی بوو
هر پایزی بی به هار بوو	ریگرت همیشه دژوار بوو
روزگارم بی تیشکی خور بوو	لیزمه ی پهزاره ی زور بوو
چاره ریسی گزنگی نالسم	مهرچنگیک گلی سه ریالم
هیز نه بی ههلم بکه نسی	تا نه یه به داره به نسی
وهک (تیشکیک) نهزیم پشتا وشت	جا تیکال نه به به سرورشت

۱۹۸۶/۲/۱۸

فاز سز کچه کورد ، یادم کردیت زور
فدر موو دانیشه خوش عاتیت سه رجاو
هنراوت دوی بی بدیت به دیاری
باشه (شایر) گیان شحرت بو شلیم
کواته ههسته ناسکولای چاو جوان
بروین بگینه همدوو دول و پسال
نهوستین تاگو کانی و شایو
جا سرنج به دین له کاری کردگار
توسهبری (شایر) چند جوانه وولات
توو له ری باریک شنه دار عمر منی
خالوی سهیل کیش قانله له سه رشان
که رباش سه بیری گهین ، شو تووله ریبه ،
دهنگی (کتالهیل) ، دهنگ داندهوی شاخ
شاواز جور به جور دهنگی لای لایسه
چون بوی نانوسم ، گهی چاو شعی تیر
رانه ه ری مول له قدر پال شاخان
هوجی سه رسامی بورا نه روانسی ؟
له به عاریکدا که عمل هات به یان ،
له به عاریکدا روزی نوی عمل بی
روزی رزگاری ، روزی سه سه رزی

مشکیت وهکو مانگ ، که شیت وهکو خور
گردنوو بالا وهک شووشی گولاو
لای خوت رای بنیت بو یارگاری
به زوبانی هونه ره لهگهلت شه ویم
وهره با بروین بو سه بیر کورستان
به بادهی سروشت رنگین که بین خهپال
دوو چاو بشوین ، پشوو دین تاروی
لهگهل شهویشدا (کولای) و شازار
عازهی قهلبهزه شاسمان که رشکات
رهزوو دار به روو ریسهواری لاری
ری سه ره ره و خوار شه چی بو باخان
که لای یار تباری پوشنو پیسه ،
سیرهی سهماره زر زیرهی نارباخ
فهرهنگی دهوران جوی گهی تیدا ییه ؟
له دیمتی جوان له دهنگی دلیر ،
ریحانهی کیوی و بونی دار شه زوان
تویش سه ر نهایی باغی کوردانی ،
من و توو ههموو شه چین بو سهیران
هه ههموو شتیک هبی گورد بنونسی
زوردار نهیننی به ههموو سه رزی .

۱۹۹۰/۸/۱ بهگه جو خورشید بهابان

تسینی / له عاوکاریدا بلا و کراوتوه به لام نهک ههموو هنراوه که .

گه ران به شومن شاعیردا

تازه شه و شه و روزهی بوو —
 تلم را بوو تا روزی پساك
 همر جارهی بو شونيك شه چو
 لهگل هازهی روو پساك را
 همرگیز نهیزانیوه به زین
 پر له تاسه و یادی دیرین
 له سروردی نهو جوانی —
 له رووخساری خه پساك را
 چ ریواریک ... چ رووخساریك
 عهدگاوی نینهیی شه نسا
 كهوته تریفه مانگسه شه و
 به رو پساك سووتا و دكرو كسو
 هه ر نهزانی بو كوی وه چو
 شاری نووتك و هك چاری كهر —
 ناو بهشكه ئه سقانی تها —
 بو نازان هه له بجه هم ...
 گوی بگن لیم ..
 عیرو شیماکه ی کوردستان
 دیوگراتیدت ، ئوتونومی
 دانمولهی چاك عینرا و
 لوغه و به لوغم چینرا و
 نرخه کدی په نجا دینرا

له به یانیکدا عیشتا زوو بوو
 لهگل ژانه گانییا زور پساك
 لهندیشم پچر پچر بوو
 له پال سووره چناریك را
 بهرامه ر لورکته شه بگین
 به همنه تیهوه زور غه کین
 لهگل زهنگو، کارواتیك را
 گوی و بارو عه واریک را
 چ سروردیک ... چ عه واریک
 بهر وورد هندیشم شه گه را
 لهو روزهن روی بوو به شه و
 خوی بی سروت و بی خسه و
 تهشکی مانگیشم لسی وون بوون
 نه دینگی مال نه کله شیر
 نه یاری منان نه لای لایسه
 چمن ناگرم ... ؟
 هه له بجه بیم خه لگی شاری عیرو شیمام
 عیرو شیمای سه دهی بهمنهم
 بو سه ر هه له بجهی شه عیبدان
 " له بهر جوشتر " خاتوره ته دی ؟
 هه راپا نه کیشسه ی ولات
 بهتو، نه ورن و سیسه ره

به هه زاران رولهی به رزان
دست کهوت له ژماره نایینه
تهرهک که وتوو له ونه او
دستیکی بهراوه توه
بو بهم د مردانه یان به مردم
کوردم و شازادی خو لازم
تهی شاره به جی ماره کهم
ته لین تاگو هه تا کوشتمان
شاره به دیل گیراوه کهم
بهلام هیچ گومانیک نی یه
ته گهرام عهوار به عه وار
له شستیره کانه پرسه
تهی کاکی لاو هزاره سلاو
خورهی دی خویشی زانه کانشی
خومن به بیرو ته ندیشه
تهم روت تهم سوزه به جوشه
شای که دهر پیره به فیره
تهم عونهری شناری جوانم
بهو نای ناسم ۱۰۰
تهم و دست له ته ستیره به بیان
له که پروکهی سه ر بیستانه
له عه باه پلسی له باخه گان
له بهاموک تاگو بهالا
له سه رگت و گولپ و لزه رده مال
له سو سه گان و تارنجه له
له پریمی خواروو سه روو
تهم زانی پرسیار کهم له کی ۱۰۰

کوان وهور کوی راپه کوان ۱۰۰ ۲
زنده به چالیسی نیایه
به ر ته لی ناسنه گلاوه
بازنه کانیان ده رعیناوه
عه رله بهر شهویه که مردم
ناشتیم شهوی پاکه نی لازم
نایانه بینت چنگی قیسن
بهلام توی کلپه راپه یسن
ته لین بهو تا عفا بهندی
که توی کلپلی شازادی
دهشت و دیهات ۱۰۰ که ژوو کوشار
شسته کی به ۱۰۰ شاعیری شاره
له دلپکوه جنراو سورتاو
لهوانه به چاک بزانه
کهوتوووه گهران و کیشه
چند دلپوز و به پهروشه
خاوهن بزنده بهند و وتسه ره
کی به ۱۰۰ من پریمی نازانم
بهو لسی و بیله بهر داسم
که عه ر دی له سه ر کوه گان
له عه ته ب له باخه وانسی
له شنرووی له عه ورامان
پرسیار کهم تاخو ۱۰۰ کی بی تو ۱
بگهریم بهرسم هه
له خارگیلان تا تهویله
نهسن شاراوی سره بهو
کوا خاوهنی بارگهی بهو کی ۱۰۰ ۲

عاشقه وه عهله بجهی رنگین
لای زهرنگه ری کاک ریسموار
له کاک جهلال عازبهانسی
بهرسیم له حاجی نه زیسر
شوخ و شمنگی بوویه لهک چاوا
نه گوره ... نه گورستانه
کوزده داسر نه بهرینین
تار گورده امری وینک نه کریمن
پیر صدهه دانی شور لکسه
له روزانی زینی غیوم شه سوو
عمووی سهیر و سه رسامی سوو
گه راسه وه شانسه سووره
له سه ر چاوگ تا کو گولان
له باوه کوچنک .. محمد شاوا
له دار توو همنار و هنجیبر
شه ست په رو ریحانه و لاو لاو
نه دهنگی برنه و نه شالوی شیر
بیاره ی " کار و خیش " ماته وهک هاوار
نه کتا له یلسی ههورامانی پر
خورمال سهی سایق سه رسام سوون
به نمارت تا شانسه دهری
گردی به کراوا چباک گهرام
له چایخانسه زه لیم پریمی
حسه حسه نه ههله بجه یسو
دره ختکان کمر شه نوینین
کوانی توولسه ماری لاری ...
گولی مور و پنه یسی و وورد

شاری شاعیرانی دیرین
بگه ریم نا و بازار شکار
بیر و لاری و به هره کانسی
رهنکه بلین ژنیک بوو پیر
روی خوی حه فده تهرمی لاو
کورده هه راجه ه کورد قرانسه
کورده ویلی وولاتانسه
بسی گومان هه ر تاوا نه مرین
ماموستایان شه ت بوت بوو کسه
که هه ر عمووی خوریه و خهم سوو
نا تویدی و نا تاکامی سوو
له تریفه که وهک بل سووره
شه گهرام تهلان به شه تهلان
له دار گویزی به زوو ساوا
شم پرسی عموالی شاعیر
جولانه و ساباتی جی ساو
مات و خهمگینه هاواری دلیر
نه سوزی شیعره نه نازی هسه وار
تافکه شه ریژی فریمیگی به خور
عمروه کو " بت " بی وهلام سوون
سیروان تا سه را و وسواری
گریزه و سووان نه یاتیه سو وهلام
شم کانت باش ماندورنه بسی ..
کی به .. ؟ به لکوتوی ناسی
کوان .. به لکان بو ناخوینین ؟
پاچه کولهی خهلکی ساودی ؟
شه دازباری و جوانسی خوا کرد

شه پولي ٿاڻو هڻندي داربي
 بنه خرنوڪ سمونڪي ڪمال
 ته فرين هو ههري گوي چه م
 بهرتنه بنه خرنوڪه ڪم
 ته وٺا ملوانڪهي ملهه پويست
 له نار چري قبا ميسه لان
 روي سه رنجي ڪرد سووه من
 وهك بليت سو جار وباريڪ
 تيشڪي هئاڻو بوجواني گنت
 نازانم چون جيتان بيلم
 رويشتنم چووم هو کاني پانڪه
 نهم دي ڪار ٿوله پڪ راڪا
 بست بهستي شاره زور پرسي
 خمه حسه ين هه له بجه يسي
 تا پيشڪه شي ڪم چهڪيڪ گول
 له ديهاته تيمڪ چووهڪان
 هي وورد يله ٿاڻاره ڪان
 من هه له گهران دا سووم وورد
 ٿهي خاوهنسي به هرهي زيندو
 من سووم خاوهنسي ٿهو تهرمه
 ٿاڻاينس بهم جووه ٿه گه رام
 ڪهي ؟ چ ڪاتيڪ ريڪوت يار سو
 بهلام ورتيان له ٿا سو
 ٿهي ڪوا ڪهي من شيعر زانم
 دا هينهي زاراوهي نو ينم
 ڪواني موختار ڪواني گوران ٢٠٠
 شاعيرانمان وورد و درشت

گوله هيروي سوور و سبي
 به سوولهي نهخمين وخال خال
 له جي ژوانگهي واهي وشهم
 تو بوويت سووروي ملوانڪه ڪم
 ٿيستا گه رانهي ٿهنديشهم
 بولبه ليڪ چماڪ ٿه پچريڪان
 وهك ليم بڪا ماندهو ته پيوون
 سه ري نهارهي وٽ ريزاريمڪ
 تيكرا هو سووه تئاراڻي سروشنت
 روله ڪوي بڪا بيسري ويليم
 گنت سه رگردهنڪانسي گبه رام
 دار سه روي وهستا هو سه رسام
 ديراوي تينو نهينا سيم
 ڪي به ٢٠٠ لهڪهي دا بي گه يسي ٢٠٠
 له پارچهڪاني جبهه رگ و دل
 لاي ٿهنگاله وون سووه ڪان
 ڪس نهيزانسي سو ڪوي بهران
 ڪه چسي ورتيان خوڪوچي ڪرد
 بهسوره له منسي ماندهو ٢٠٠٠
 سه ر مه شڪسي ٿهو شينه گهرمه
 ڪه چي واقسي ورتاو وهستام
 هه ناله بيارو دزوار سو ٢٠٠٠
 روزيڪ ههري سه ر هه ٿهدا
 دا پيري تازار و رانسي
 ٿهتوانم لهم ڪوچه بهديم
 ڪوا ماوستاي هونراوهي جيوان
 ههلهوي مان له ڪوي جي هيشنت

له باقوت و دور و شيلان
په يکه رنگه پو شه کوردي
وهک په يکه رتاشي نهک وهک ناشي
کوت و مت هه ر له خوت شه چور
ثاونه پهک زور کم وينسه
له ميروړدا داستان هه يسه ه ه
هو روزگاري کورده واري . . ه
که لي شهنگ تره له بالاي پهوک
هونه ره ندانه شه رازانه
ثا سوي هيوای تيا ديار بوایسه
له بهرديما سه رسام شه ممان
يادگارنيک ديارى بيت بو زمين ه
زور دلسوز و خووردهوشت جوان ه
چمپوکی چهند په شازاره ا
گيرودهى چهند کاره ساتين
شه قام گهرماوى بسى شاورا
په لام نهک وا سه رگهردانسي
تنيا خمریکی ته ته وحه م
له بهري کرد بهرگى پيا وان
له که يووى مهرک زين دهرديني
دهبا (خانزاد) و ياد بينين ه
خو ئيسته سدهى بيسته سه ه
کهى بو روزنایى ه راپهريمن ؟ ه
عمر بو (گور) په نه کورى زمين .

۱۹۸۹/۱/۱۷ - به گره چمو

خوژک شه زانو مريمه گيمان
له پوښه ره سه نسى کوردي
له پال (شاخينگدا) ه شه ناشي
په پچ و په ناي تيا نه شه پور
روين و رووناک وهک ثاونه سه
چهند چيروکى جوان جوان ههيه
شم هينا شه کمرد به ديارى
وهک تيشكى ثاگره کهى که رکسوک
هه سوويم تيا دا شه نه خشا نه
به شيوه پهک په نواندا يسه
هه مور شوخيکى سه رجيه مان
له منى نهرهاد بو تووى شيرين
بو کچه کورديک نهر مور نيستان
ثاى مريمه نيان شه پورنگاره
چون دور جارى ريشى نه هاتين
که چي تو سه پيرى چمو باور ا
روميانه شافرت و جوانيکى
پى ناگا له زمينى سه به رده م
ثا نرمتى خهک که بيه شامان
شه که رى بو زيانى نسوى ه
شه کواين ئيه خمریکی چين ؟ ا
خانزادمان هى کام سه رده سه
هوا سه دهى بيست و په که ه
پوچى تاکو کهى رهوا يسه

(گولہ بہ روزہ)

پیشگاہ بہ جگہ و گوشہ کان	گولہ بہ روزہی چا و رہ ش
بہ رزو و جوان و سوز و آتشہن	ہم موشہ ہاوری خوری
خاویں بہ رہم سوز زوری	منیش واک تو پیج زہردم
خاویں بہ ہرہ و ہی گاہردم	ہدر کہ رہ مہ وہ یانی
گزنک گاہدالہ کانی	کہ و وسونیکہ بہ قورنہ
رہ زو دار گوینز بہ شہ	پہ پورلہ خوی تہ نوینہ
چولہ کہ تہ جریوینہ	تدک واک وہ پورلہ ہی بسوک
ہی دہنگ و ہنگا و ہچسوک	حہ ز تہ گم واک شا بازی
بہ رہ و لووتکہ بگرم ری	راہور دوو تہ دورینہم
چا و ہو دیوا ہل ہینہم	ہنی رولہی کور دستان
دوا تہکے ہم لہ کاروان	کاروانی رہی سہ رکہ و تہن
بہ رہ و تانتی رہنر کہ تہن	

(له ئاواره بـوون دا)

دەتیک سە ڕە و خوار دەتیک بەرەو زوو
هەر کە سە ئەروا کۆلی خۆی یی یسە
بگاتە کاروان بە جسی ئەزینس
پیشە رگی ساوای سە رەسی کوردە
بە یی پێلا و لەناو قەرزدا ئەرەساران
بە هەنگاو کانی چەندە هەسالتی باوک یە پەرتان

ری سە خت و سەم هەتا بئسی ی زوو
بەرە و پێجا و پێنج خلیسکە ری یسە
هە ر مردوو ماوەگۆر هەل تەکیئسی
پێشەرەوی کاروان مەلئسی ووردە
یی ووردیلەکانی ئیرە مەلەکان
ئە پێن و کە پێشس

دایکی ئاواره ە زۆلە ی تە نیسا و وین
مەللی بەرسی لە قوردا خەوتوو
یاخوایەت بەنم بە وولاتی
ئاسمانی کوردان ئە باریننی خوسن
سروشنی تۆرە داسمانی تالی
تارای مرواری و زەوی پوشتی
گولالە خۆینی پیشە رگی لە لاو
هە رتەیا چەریک ئاوانە بووی خوا
چەندە هە کاسی پرەشمان نونسی
تە رسی یی کە سی وین گۆر و شوپسە
سە ری ئایە وە بە هەسەسی سە ر
ئاخو هەگبە ی جیکە ی تیدا یسە
هە ر بێگاتە بوو بەش بە شی کوردین
بە کە لکی چی دی هەردای ئەوینم
هە ر هەوتوانی ئالاً هەل بەگسا
هە ر بە رگی ئال ووالا بیوشسە
زۆر چاک بزانن هە یین ونا بە زین

ئاسمانی توتەک گەلی توناوتیبوون
بێبەاری شەکت رینگە لێ وین بوو
زۆلە لای لایە بە ئاواتسە وە
وولاتی وێران مەللتی یی شەسین
سازە هازە ی چەم کوردووبە بە کالسە
ئەو تە تا ئاشەنر وەک بەوک خەمەلیو
کە شەش رەنگا و رەنگ یی بەک وە ستارە
روو و دەبا بە وەک شەزەلی نسا
ئەن کە ژ لە سە رتو پەتەد رەشمان پوشتی
لە رینگە تودا بە شەمان هە ر خەپسە
کوردە و کەوتوو لە هەردا وەک بە ر
ئە سی ئارە زووی بێگاتە وایسە
پەگەم جارنی یە بەم دەردە ی بردین
سە ریک بە دەستی خۆم نە ی خوریشم
پێشەرگی رە سەن لە رو لانساردا
ئەو جۆر شە رای شۆرۆش پێشسە
با مەلە تانی سە ر هەموو زە یین

له ئاواره بووندا له سه ر سنووری ئيران عيراق - تهويله

(ده پیشی راوی)

چون هونراوه بو شو که بهی
مات وکو ماری ره عمراوی
به عدل و ست که لیو شه یقانه
راسته ناگری زسر کایسه
یان شهری له سه ر کساره
شمر هیو جینو شه زار
کهی له هونراوه که زانسه
که هونیش ناغی گیانسه
شو کوردن ناواره بهی
هونراوه به من بهنوسه
شیلانه و هموار جی مام
شاراوه به که له پیوم
چی کهی دژوار تریان هی پیسه
به همور که سیاه رهوایسه
تشی ریشر و ریایسه
دزی دژواری و مردنسه
چری کهی به زنی ویزدانه
شمر چون بهورا دهوتیری
چی له دل دا شه به بومن
هی نه به زنی کسی و گانه
هی تاکنه و شمانی شوانسه
تومار کوری به سه رهاتسه
بو کهم جیپانه دیارینه

ده پیشی بلنی ده پیشی بلنی
سهک و پور خزو ضیلاوی
کهی خاوهن شه ستمکی جوانسه
نهین گره زور به لایسه
چون شعر به زور ورتساره
لدکن (سه ریحه) دا پیاره
کوانی کهی من شمر زانسه
کره و سهزی نیشیمانسه
شو دوو کهلهی که عدل دستوی
شو زمانه چوره پیمان دی
من به لیکي بال سووتاروم
شکه تی ریبه کوسی دورم
نازانم خونانم کوسی پیسه
کوا کهی هونراوه و هاپیسه
بو خه لکی له خو پایسه
شمر خو له پیسر برینه
نالنه شمری یو دارانسه
ده پیشی بلنی ده پیشی بلنی
چار شله قراوی پیر پهل پسن
شمر هی به زنی گوشتانسه
هی چدم و باخ و بوستانسه
همول و دلسوزی و ناوانسه
ونره ره پای هوارینه

د یاریه کدی تویش، نیاں خاتونون
تاسه وهنگو یاد کیردن
غای بوجه پی چه رخ کهر دون
نیزانی بی به روا نوشیم
تو ته ماشای هنگه کدی کسه
که مرو له سبه بی ناچینست
جاها له به دور تر نه روین
شمر شندیش... زور زورده
گزنگی نوتی به بانیه
کاروانیکی پر به سایسه
عی رابوردو شیتسه و دورده
شمر غرمه که پس که نینسه
شراز و سه شور به سازه
شمر سنده رتی سه رکه و توره
حزوریه که کسین برونو نیمه
بابان که زور دل پوره
شدر زور له به پیش زیاتسه
به حاره و به شخه له تسه و روزه
ده پی بلی ده پی بانیه

چه ند ووشه یه کی پسرور به
هونراوه یه کی پسرور به
چ جامیکی رایه اده دست من
ووشم من دوا مردن ده ووشم
چهند سه یرو سه رسای بی یسه
هیچ کس نازانیت کی کی یسه
باسه کدی خونان توار که یسن
نوش گیانیکی خوا کسه
بیر چاکی و رهوش جوانیه
بارگه کدی زور شتی تیایسه
به هرهی تازه و که له پوره
وینه گزنگی و ده ست رهنگینه
ویزه ره و جمیهانسی رازه
شاسواری سه ردهم و زوره
پزیشکی ده ووشیه
خاوهن ته ستی که رم و گوره
که لی به زو بالا توره
راست گویه کی زور پی روزه
تو له کوی ! هونراوه له کوی !

۱۹۹۰ / ۱۰ / ۱۱
به کره جو

<p> نه و کاره به کلهک داد هر پانسه هاورن نه گانه منو وور نهغوش با سوکه موچکو سؤد اگیر سئینسه نیشکیک ناراسته ی چنگه کانیان کهنه چون خون لوش نه بدنه ا هدر له به رجان (دز) ه هزار بازرگانن پیوه کرد هر هله به نه کن پر نایی گیر فان ه خویان گیل نه کن ا ته او بی تاگان نهوتتا ملله تیش له بر سا قر به سو به گله لی شیوه زامیان لی کرد ووسن هیچ (بزر) ناهیت مللمت هوشیاره داری داد وهری نه بین بیته به سه </p>	<p> نسین گیان وولات کاری پیمانسه وهره خوشکو سه نین خاوهن ههست وهون لهم شهوش را نسین نایی د ابمنین نهختیک شهواره به داله گان خمین ه تۆسه بر که (زهر وو) ه چون وروو ژوان ه زامی ههله به ههرد ووزمن نهی کرد زوق له به رجاوی گه لانی جیهان ه خو نهوتتا ناویان نان میکروبه کان فرهی سوبه ره بانقنه کان پر به سو نهم دوزمانه پشیمان لی گرتوووسن دوزمن دوزمنه زوردار زورداره نسین نهم کاره وانا جیته سه ره </p>
--	---

سه رجب شه هیدان نهمردون مان
بربره پنجاه و بیست و بیله چان

بؤ شه هیدانی دوزر وولات شه هیدانی همرگیز زیندوی (همندران)
پیشگاه شه .

<p>زبان شه به به مردی همی (شهروویا) ماہو به خون سووری گمین خاوهن عمه بجهی به کوئل کوژراو کوله و تاوارة و روله به جن سا و گهلی جار سه رمان به دیاری شه بری شکاندی شفتهی ریگی سخت و دوزر هزار نهایی تازهی پی رویا بدرزه ناندوت آلاگی قازی تا همتا بو کورد و بویه پی ناسی رابه ری کورد شه ر پیشه وایسه بانگه شه و بیری شه شگه به تیر سه رکوباری کورد و خوی جوار چرایسه له (ملا رسول) به گم شه هید بسو بؤ حهرگی دوزن شهین به پنک و خاوهن په یامی نازادی وژیسان</p>	<p>بجه نه هاتوبین تا همتا بژیمن شی شه هیدانی جتیف و بدرلیمن شیمه، شه گلهی شغال لی کراو وولات ویران و هتلا نه سووتساو ساله های ساله زامان لو شه کبری به لام بلیمه و گلپهی به رگی سوور همرد لوبه خونیک له شهوه رزا کورد همووی کورده به پی جیسا وازی شه پیشه وایمن که هملیان وایسی نه مرد بویه ماوه له گهل ماند ایسه هموو به یانیک تیشکی روزی نوی مطولی شه بسی له به زید ایسه سلا و له جنت هزار بارزانو وین بوز سختد به مباراد به به رگو سکیو نیون شه تیرهی ناسمانی کوردان</p>
--	---

۱۹۱۲/۹/۱۹

- قیام -

<p>چند رنگینه کاری گسه ردون لهگل سروشت را هاوارزیت ، بالات بهره ، وهکو دار گویش دیه کو وهک (سبا به یلسو) ، هدا له کان یه به هساری ، شاخ و باخ و سه رحابهی زور له جی ژوانگی زمین و صبه ، مو دوی جوتار جریوی مهل ناز نازی سه ر گونسه بانسه چند سه بهره فرهنگی قداک هدا له لوتکه ، له شه و سن هسوی شهر شعره و گوانسی جواتر له تارایشو بسوک کوزه کویت ، یا سلیمانسی کهینه به هسیت سلیمان وهکو ساباتو سه رهستمان سروشت و کتر ، مات و زیزه روز هسل دی بلیل دهخونسی کهجری کینین زور به شادی</p>	<p>کچه کوردیت قیام خاتسون په ریت ، شه عینیت ، یا بازیت پرچت پر وهکو هه ریسز جوانیت هه روهکو حوانسی دی ، دهه و به یان که روز هسل دی هدا له شوئی جور به جوسر هدا له ره ز ، هدا له چسم باعه بانسی کار و مگسل ، شه ست په رو ره شه ریحانسه ته پهی نان ، شاگری به لک هدی تربیدی مانگی زهریسن حوانسی دیه نی شه وانسو لیوت تاله وهک به لالوک ته لپی که وی سه ر کوانسو سلاوی شاخی همورا مان جوانیت وهکو دار به روهکان قیام ههرچنده پاییزه بهلام و مرزی به هار هسه دی هسل کهپهرین به شازادی ،</p>
--	---

تیبیسی -
 له کاتیگدا که زور دل پریم له دوهی شاره هم . ههله بجه

هه موکچه کوردیکی دلسوز قیامیکه .

۱۹۸۹/۱۱/۱۸ به کره چسو

د مئی شماره کلم

ہات و مانگیں کوڑا پے ہرے
تہہ وا جم و جولی نہ ما
ہلہ بجہی بہ رز و قارہ مان
خاوندی سروست و جوانیسی
گورہ بہ کوتلہ کانی تہو
پشتی شہ وی شووم رہ شگینن
شہوی گیہاوی دروست کورد
زور دارور لہ ویزدان بی ہش
زیانی نوی رہ ست، بی کما
زی بولوتکہ دروست رہ کھی

دوا تیشکی رزہ سبرایسہرہ
کھی شماره کم ، ہنر و شہما
دایکی دیرینی ہورامان
کاگای بہ ہرہ و کاترانسی
سہرہ پھریہ کان ، بی عوا
رہزی نوی رادہ گیر سونسن
زور پنی شخن کھی کن بہ پسر
شہ خہیتہ ناو زہلہ کماوی رہش
کورد رہناسینس بہ دنیسا
پہی بہ سہرگوتن شہرہ ہسے ی

۱۹۸۸/۱۱/۱۵

بہ کمرہ جو

پسو شاعیری جوانه مهرنگ

کاک خالد په وساره و شهید شوانی بران

کاک (خالد) خاوهن بیری نه به زیو	به تر ختر له زېږه خاوهن تر له زيو
شاعیری لاون کوردستاني سوور	خاوهن کلپه ی همست بو خاکی خاوهن
له تاریکی دا به شخه لانی بسوی	داخی گرانم زږد رږد له کیس چوی
چنگی تنجهلی دل رمن له ناکاو	هات وونی کردیت نه مایت له بهر چاو
به لام له یار دا له ناخی همست را	وهک تیشکیکی روون له ناو عهد گبه ست را
همست و بهر ناجیت کاکي نام را دم	هیچ شو کوجه تان نایات له یسار دم
سلا و له گیانی تسووشه هید شوان	به راستی له دلوه زام دارین بو تان
به نسو شمام کورده مهر وا درا وه	له پال همر به ر دیک شه هیده لاره

و لایکی ماموستا

کاک تها با بان

جوانی وام بپینی و همرخوی نازدارو جوانیشم بپینی و جوانی بازار سوو و
هلام گهوش صیری نوم بپینی موشکی جوانی راست و لهودا دیار سوو

له سردان و هموال پرسینگی ماموستا (تها با بان دا و به سوی
و نگرانی نوم بپله کی) ری گهوشی هم همسته روونا که ویژه بیدم له بیرو و بیروانی و
ماموستای به ریزدا گرد و جا بو نهمی وله یار نه چوونی شو عدلسونستسه و
پیر و زه و وا و ورته کانیم له چوار جیوهی شو چوار دیزه همونراوه بیهی سره و هدا و
دارشت و همم جووهی لای خوار و رهش عمر به همونراوه به ناوونیشانی تاوینسه
و هلام دایه وه و جا دیاره چاوی به ریزی له تاوینت عوشیار تر و همستیار تره و
بویه و هلام دا نه و همم له دیدار و نواندننی تاوینتوه دست بی کرد و بقاییه ت
تاوینتی هم سرده و

(تاوینت) !

روزگار هم جهور و دست برین	تاوینتیش هم ر قیلسه و درو!
بو نهیم له چاوی تودا و	خوم بپینم وه کو هله سوو
له شه پولی بیهیای شیندا	همل همیم دور و سرواری و
بو گهردنی روزگی نسوی	بی گم به گهردانی دیاری و
همم بدهم له شه قهه ببال	داوی خمه کان بپینیم و
له به ر کام لوتکه زور هممزه	به سه ر فرازی بچر کینیم و
همه ر چاوی تو به سوز تره	له تاوینتی سرو بی تین
به لی له چاوی نهوانسهی و	که همم وه کو زهروو شه تین
چاوی نهوان لیل و ضلن	همه ر بو سوودی خیران گشن!

پوزوو فیزدار و خوبه رست
شوا سه دهی بیست و به کسه
نهک عه ر که بت نهگه یشتیم
بی ثاعهنگو و زهساره تدیتیک
که چی عیشتا من قیه رزاری
ده تی روی زمانه ره شبیست
گدر ریکه رتیک و له باره سو و
سه رنجیک له دهوران بده یسن
ویژدان مردوو ترسناکسه!
رووناکی شم سه ر زهوی یسه
که ر کرداری پر سوود نه بیست
له به ر به رزی همل ونسته گه ت
دسا هدر شادوو له ش ساغبیست

له مروقایه تسو بو به شسن ا
من خوریکو بت په رستیم
سه بیره و بده ره سامو نه زسیه
بنوی کینتی (بارگهی) سبورم
دهنتی دههولوی له دهورم!
تی تا بهم ریردانه بسرد
له م ری دژواره جیم نه کسرد
چهندین گورانی تن رایسه
سپله به و بن هیوا و سایسه!
تغیاتیسکی بیری چاکسه
جیهان کونجیکو سام ناکسه!
شم چهند دیرت پیشکش نه کهم
دور بین له ماته مونی و غسه

۱۱۱۰/۴/۶
سلیمانی

(هیوا یه ژمن)

پهزاره لـــــــی وروژاوه
یادگاری بهزی روزگارم
من هر بو خوشی تو دهریم
لیزه یه و لافاری خـــــــم
تای له کولی شم کـــــــوره
بویه روزگاری هر شه وه
دست هر له هیوا په نـــــــادم
منازلک به زوم بهرخی هـــــــوار
لیزه دا دم کرد هلمه قـــــــو
لهم بهواره بیایم ده کـــــــرد
شورایه ناور ثاوی قولـــــــه
بویک به سواری ماین ده پـــــــرا
شمه ریسکانده له بهر خـــــــور
شمی به خودا کاکه خوشت گـــــــوت
شار پر ده بهوو له زهـــــــوه
ده بیکر به گاله (کیوه رهش) ه
ده توخوا بو گولله نه خـــــــوات
نه چرکینیت وا روز هـــــــلات
زور تر شم سهر چاوه و؛ ساوه
ده لسی دهنگ خوشی شم ناوه
حهیران لارک لیزه بهار بهـــــــور
فاخو شم چي بهو بهـــــــی ؟

هر چنده بیرم بهـــــــلاوه
ارجمیت بیزار نیم شم هـــــــوارم
هر رولهی تووم هیچ نامونیم
هر چنده ری دژواره و ستـــــــم
تیمانما شم هه مـــــــوره
جاریت بیزر نـــــــبه کـــــــردوه
لیت بیزار شم شمی شاره کـــــــم
یاده لای تو سنوره چنار
زور جار له بهر سیبهری تـــــــو
لهگل خالی گـــــــوره و زور
له ناکاو شاکری گولـــــــه
زهواره نه بهو شای ده کـــــــرا
بینه و له شانی تیجده مار زور
دهنگی زور نا هی ده هؤل کـــــــوت
دهبو به شامنگ قریـــــــوه
له بهر نالهی بزیکه ی گـــــــمش
رولهی دایکیک ساوا بهـــــــروت
له ستهگری سهر شراز تـــــــندا
زور یادگارم له یار مـــــــاوه
شوشانه ی لینه بهـــــــاوه
له زور جنی کهکاتی و ساو بهـــــــور
خو جوانانسی لادیسکی وهری

خوزگه له زور شوین دهبیننران
 پیروز بیت لام لیت بیزار نیسم
 به جوانی تو میسکم پر بسور
 ده سا تویش نهی شوانی خهگیمن
 ون به شعر تو به شنه سال
 با بیت نهوایهک به گسوردی
 شای خور و کیزی سهنگیمن
 خه که وهک ههنگوزوی ههنگوسن

چهند نازدان کیمه کوردان
 ندرههنگی یاری نهالیسم
 ناشنای شاخ وشونق چر بسور
 خو هدر نایی کز ههل نیشین
 با پارا وکمین گبروی زور نهال
 روزی زمان هدر دیتسه ری
 دهشتی زور و دیراوی شین
 جوانه ههزار هیوایه زین

چهند نازدان کیمه کوردان
 ندرههنگی یاری نهالیسم
 ناشنای شاخ وشونق چر بسور
 خو هدر نایی کز ههل نیشین
 با پارا وکمین گبروی زور نهال
 روزی زمان هدر دیتسه ری
 دهشتی زور و دیراوی شین
 جوانه ههزار هیوایه زین

چهند نازدان کیمه کوردان
 ندرههنگی یاری نهالیسم
 ناشنای شاخ وشونق چر بسور
 خو هدر نایی کز ههل نیشین
 با پارا وکمین گبروی زور نهال
 روزی زمان هدر دیتسه ری
 دهشتی زور و دیراوی شین
 جوانه ههزار هیوایه زین

له رانیسه

وہ لایک

وہک و سزی بہ ہار عموار رنگینہ
ہووتہ عدالیای کوردستانی جوان
شو کات و مرہ ببینہ کسہ لار
ہرزہ تازہ خاکی کوردانہ
(تہہ کلم) دی لاری شارمزور
لہگل ستمی روزگار دہ جنگسی
یہکم جار ہوویم دیہک (۲۲) مان ہی
ثانی تہاندہ تہہی نان و کس
خوا خوای تہرم ہو کسراوی نہکا
چہند عین تاری کاتی ہلنہ قولسی
ہیچ ناخوش تہوو ہوناو د و کولیسو
ہکہ ہموو رووی میخک ہندہ کت
ہو کوردستانی دیلو ہتر ہشت
ماندرووی ہی د وروم با بینوہ ہوش
پر ہوو لہ زیکہی عوزاری جوان جوان
پہو سلیمانہی ناسک جوان کیلہ
کار زولہی ساواہ ہرخولہی مہی
فرکہ فرکی ہنگ شاونسای ہنگوسن
عہ تر و گولوی خہلکم ہوجی ہیست
قہلای سردہ (سہنگری زور ہوو
جوانیہکی کمان دہمختی بہ رسن
ہاسی یہک ہوونی گلی کوردی دہکرد

لای من لوتکھی کز نیست بہ فرینہ
تاضی تہلہزہ ہرزہ کورہساران
کچی پیمکین سردہی بہ ہار
ہمر چہندہ کہلار گمرہ گرمیانہ
زور شویم دیوہ لہ نزاک و دور
ہم تہنیا (۱۲) مان زور بہی دہنگی
لہ پال گزینکدا پیمان دہورت دی
ثای چہند د لئیر ہوشنقی مشکہ چر
کوری شکی خرن لہناو سہزہ گیا
لہناو دہروونی دیرینہ سوزہ وی
ہونگہی ناسکی لای جوگلس زور
تازہ کچہ کور د اینی کونہ کت
ہکہ بہ کتور ہو جاوی رہشت
سارہی شورہیک چر یکمیک خوش
شورہ ہی چنار ناو تہیشہ لان
ریشولہی قہلہز کورہ کیولسہ
تا سہیرت دہکرد ہمرہمت دہ دی
ہو دوی کاک چوتیار لہناو ووردی سین
سطلی ہون خوش ہم خاکم ہہبیت
لہ دور لوتکھی شاخ بوٹاسطن چووو
شو لہ تہیرہکان کہی دہکہ نیسن
تہرہی مانگہ شو لہسر کہلو کرد

دمی ویت نام دشت و دولو پیکولنه
 تیشکی روز ئیجگار گه شورو لهو دایه
 بر بره ی پشته شیارنگی دایه
 دمت گوت نمبره روزی نوی بی یسه
 شونی وام ههین بوچیمه نحصا

عملیجه ۱۹۸۴/۱/۱۵

شهم تبیینیه .

خونمیری زور بهریز شهم دور هونراویه هونراوهی
 (ولامیک) که کاتی خوی له ۱۹۸۴/۱/۱۵ دا له ههله بجه دام نسا وه
 وه مهره ها هونراوهی (هیوا به زین) که ۱۹۷۵/۵/۱۵ له کاتیک دا که
 دور خرابوهه نیرابوم پر زانیهی تانیز و خوشهویست له دیوانی (دارهوندا)
 چاپ کراری سالی ۱۹۸۸ بلا و کراونفتوه وات لهو دیواندا چاپ کران به سلام
 زور زویان لی پیراندون وه مهره ها ههرو که جاریک له زورن کرد تهره که دا
 هلاوم کرده ههرو که لهو دور هونراویه بوون به دور بهش یان سی بهش ههرو
 ههرو بهش یان کهورونت لایه مریکی تهره که هیچ پمیهند بیهکیان بهرانسه وه
 ا ههرو جگه له پارچه پارچه بوون و لی پیراندونی زویان ههله ههرو
 زوریشیان تیارا به جا بویه به پیوستم زانی لهم دیوانم دا وکسیر
 خویان ههرو که به تهرهوتی له لایه مری خودا چاپییان بکتهوه ههرو
 جگه لهوهی که ههرو تیک له هونراوهی ههرو دیوانه ، ههرو جاریک ههرو
 تیارا چروه .

سلسلا

سلا و مامه گيان
 مامه ريگهه دور
 نامري نويي خسه بات
 ختوري يسي سنه دور
 له گه لت دايه مامه له گه
 ثاواتن ديري سنه تامه و پسرده دن
 پنه سرگهوتنت ه سرگهوتتور قسمه
 دركي ره سراري دينه دي دونه نم
 شهگمه لوتکه تالا هه ل شهگم
 گولسي سرهستق له پيخه شه دم
 گنت پيلانيكي زوردار گور شه نيم
 به هار و نهروز جيمانيكي نوييم
 مامه گيان سلا و مملوي ري بره
 ههولنو مزگوني خرماني ميوا
 بي گومان بيوم لهگه لتا ده زي
 به يامي به زي بارزاني و قمازي

۱۹۹۳/۴/۱۹
 به گره چسو

تیبینسی .

ویستم ناوی دیوانه شمردیم (بالام بو) بخت به لام له بهر شهوی
هه ر پیشه رگهیک بالام بویه که بویه دیوانه کم تاونا پیشه رگه . تاوانه
نموازشیم . هه سووگوردیک پیشه رگه یهک بهت بو پاراستنسی
کوته گرنگه کی (پیشه رگه) که تازاری به . هلی پیشه رگه .

به ایوا سومین نه پیشه ۱۶ / ۲ به بوندی قیمتیقالی دووهسی ههلهجموه
پا پاکت بهلام به عون نه بونسی هره که بهوه روا که وت .

نادر دنانسی که له وواوه شموی سروریدی من بو پیشه رگه
پا . ژاون له بهر شهوی نه شو پیشه رگانه ههلهجمین وه دیوانه که تر
به زوری په بوندی به ههلهجموه ههله .

سو پاس ناه گسان

زور زور سو پاس بو ماموستای بهرز و به ریز ماموستا (بهاء الدین نوری) و
کارندانی چاپخانه دیموکراسی .

وه زور زور سو پاس بو کاکه (محمد مصطفی) ی زور به ریز یارنده دهری
پنهنک و پاراستن ، کاکه لاوگه لی له ری شم رازه به را به بهروزی خوریک
هروه وه هیچ درینگی نهگوردهو ماندوو بوونی نهمزانی ، به تابهت که مسن
خوم تهلدروستیم باش نه بوو . . .

زور سو پاس بو ماموستای به ریز کاکه (عارف محمد شمس)
ههله بهجه بی (که هه ندیك له به رههه گانی به ده ست نورس خوی پسو
نورسینه وه . . .

وه زور زور سو پاس بو ماموستا نه مین هه له بهجه بی خاوه پسو
قرتا سیدی (عاوار) که زور جار یاره تیم نه را له نریخ همزانی کانه زور
پنهورس هواردم نمونهی دلسوزان ههله زور بوئدا بن و سو پاس پسو
هه مروان .

خورشیده بابان

۱۹۱۲ - ۲ - ۱۴

ولست اعلم ان هذا

هو الكتاب الذي كتبه في سنة ١٢٠٤ هـ

في سنة ١٢٠٤ هـ في سنة ١٢٠٤ هـ

في سنة ١٢٠٤ هـ في سنة ١٢٠٤ هـ

با هوشيار تربين

با بهك بنونمان پنه وتر كه بن

با ده ست ده پنه پيشومه كانمان

ندم نهيمه ماغي له چاپ دانه وهن نهها هو
خاوه نه كه به تي

